

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 1.12.2017.
COM(2017) 724 final

2017/0320 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o ovlašćivanju Švedske za primjenu sniženih stopa trošarine na električnu energiju koja se potroši u kućanstvima i poduzećima u uslužnom sektoru koja se nalaze na određenim područjima na sjeveru Švedske u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

1.1. Razlozi i ciljevi prijedloga

Oporezivanje energenata i električne energije u Uniji uređeno je Direktivom Vijeća 2003/96/EZ¹ (dalje u tekstu „Direktiva o oporezivanju energije” ili „Direktiva”).

U skladu s člankom 19. stavkom 1. Direktive, dodatno odredbama utvrđenima posebno u njezinim člancima 5., 15. i 17., djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja razine oporezivanja radi provođenja pojedinih politika.

Cilj je ovog prijedloga omogućiti da se u okviru definiranih granica u Švedskoj primjenjuje snižena stopa trošarine na električnu energiju koja se potroši u kućanstvima i poduzećima u uslužnom sektoru na određenim područjima na sjeveru Švedske. Cilj je te mjere nadoknaditi veće troškove grijanja na tim područjima uzrokovane specifičnim posebnim klimatskim uvjetima u toj regiji.

Člankom 19. stavkom 1. Direktive predviđeno je da Vijeće, djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja razine oporezivanja radi provođenja pojedinih politika.

Odlukom Vijeća 2012/47/EU Švedska se ovlašćuje da primijeni sniženu stopu trošarine na električnu energiju koja se potroši u kućanstvima i poduzećima u uslužnom sektoru koja se nalaze u određenim općinama navedenima u prilogu toj odluci. Sniženje poreza treba biti proporcionalno dodatnim troškovima grijanja zbog sjevernije lokacije u usporedbi s ostalim dijelovima Švedske te ta snižena stopa mora biti u skladu sa zahtjevima Direktive 2003/96/EZ, a posebno s najnižim razinama oporezivanja utvrđenima u članku 10. te direktive. To odobrenje istječe 31. prosinca 2017.

Dopisom od 10. svibnja 2017. na temelju članka 19. Direktive švedska tijela obavijestila su Komisiju da namjeravaju nastaviti primjenjivati tu sniženu stopu trošarine. Sniženje stope ne smije premašiti 96 SEK po MWh ili približno 10 EUR² po MWh. Švedska je zatražila da se sniženje odobri na razdoblje od šest godina, tj. do 31. prosinca 2023., što je najdulje razdoblje predviđeno člankom 19. stavkom 2. Direktive.

Švedska je 1. rujna 2017. dostavila dodatne informacije i pojašnjenja.

Švedska opravdava mjeru ciljevima politike zaštite okoliša te regionalne i kohezijske politike. Švedska naglašava činjenicu da nacionalne stope trošarine na električnu energiju znatno premašuju najniže razine oporezivanja propisane Direktivom 2003/96/EZ i da se stoga sustavom oporezivanja na nacionalnoj razini osigurava snažniji poticaj za energetske učinkovitost nego što to zahtijevaju najniže stope EU-a. Međutim, švedska tijela tvrde da se ta opća visoka razina oporezivanja može održati samo ako se odobri sniženje poreza na sjevernim područjima, koja su u nepovoljnom tržišnom položaju zbog klimatskih uvjeta. Mjerom bi se istodobno ublažile razlike u troškovima grijanja među različitim dijelovima zemlje i tako doprinijelo ciljevima regionalne i kohezijske politike EU-a.

¹ Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije, SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

² Na temelju tečaja od 2. listopada 2017. (9,6055 SEK = 1 EUR), usp. članak 13. stavak 1. Direktive 2003/96/EZ i SL C 331, 3.10.2017., str. 3.

Kad je riječ o naravi nepovoljnog položaja zbog klimatskih razlika, švedska tijela ponovno naglašavaju izjavu navedenu u ranijim zahtjevima da su troškovi grijanja u prosjeku 30 % viši u sjevernim regijama s obzirom na to da razdoblje grijanja u tim područjima traje dulje.

Gubitak prihoda koji proizlazi iz sniženja od 96 SEK po MWh procjenjuje se na 710 milijuna SEK, odnosno 74 milijuna EUR godišnje.

(1) Provedba mjere

Mjera je odobrena u obliku snižene stope trošarine na električnu energiju. Ta snižena stopa primjenjuje se izravno pri oporezivanju.

Područje primjene

Švedska tijela izjavila su da je zemljopisna diferencijacija uvedena na temelju objektivnih podataka koji se odnose na prosječne temperature tijekom razdoblja grijanja. Na temelju toga, snižena stopa trošarine na električnu energiju primjenjuje se u svim općinama okruga Norrbotten, Västerbotten i Jämtland te u općinama Sollefteå, Örnköldsvik Ånge, (u okrugu Västernorrland), Ljusdal (u okrugu Gävleborg), Malung-Sälen, Mora, Orsa, Älvdalen (u okrugu Dalarna) i Torsby (u okrugu Värmland). Mjera je ograničena na kućanstva i poduzeća u uslužnom sektoru, na koja bi se primjenjivala standardna stopa trošarine na električnu energiju od 325 SEK ili 33,83 EUR po MWh. Budući da se električna energija koja se troši u proizvodnoj industriji u svakom slučaju oporezuje po nižoj stopi od 0,50 EUR (5 SEK) po MWh, predmetna mjera ne utječe na poduzeća iz tog sektora.

Mjerom se skupinama potrošača električne energije u tim dijelovima zemlje osiguravaju jednaki uvjeti kao takvim skupinama potrošača u južnoj Švedskoj.

(2) Argumenti švedskih tijela o utjecaju mjere na unutarnje tržište

Švedska tijela ne smatraju da bi se mjerom narušilo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Iako bi mjera mogla utjecati na trgovinu među državama članicama zbog smanjenja troškova poduzeća u uslužnom sektoru na određenim područjima na sjeveru Švedske, švedska tijela smatraju da bi taj utjecaj i dalje bio ograničen jer većina poduzeća u uslužnom sektoru obično djeluje na ograničenom zemljopisnom području.

(3) Postojeće odredbe u području prijedloga

Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije.

1.2. Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području

(1) Provođenje pojedinih politika

Tekst članka 19. stavka 1. prvog podstavka Direktive glasi:

„Dodatno odredbama u prethodnim člancima, posebno člancima 5., 15. i 17., djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja radi provođenja pojedinih politika.”

Mjera koju je Švedska predvidjela sastoji se od sniženja trošarine na električnu energiju koju potroše kućanstva i poduzeća u uslužnom sektoru na određenim područjima na sjeveru Švedske. Švedska tijela ističu dva cilja te mjere. Kao prvo, ističu da snižena stopa trošarine ima neizravan pozitivan učinak na okoliš jer je Švedskoj dopušteno na ostatak zemlje primijeniti višu poreznu stopu, koja bi se u suprotnom morala sniziti zbog posebnog slučaja u sjevernoj Švedskoj. U tom pogledu Komisija napominje da su zahtjevi u pogledu zaštite

okoliša kao takvi već sastavni dio Direktive 2003/96/EZ³ i stoga se sami po sebi ne priznaju kao provođenje pojedinih politika. Međutim, Direktivom se općenito ne omogućava rješavanje posebnih potreba regija s izrazito specifičnim klimatskim uvjetima. U takvom kontekstu, doprinosenje održavanju relativno visoke razine oporezivanja time što se primjenom snižene stope izbjegavaju opterećenja koja bi u suprotnom nastala u područjima s takvim uvjetima može se stoga smatrati provođenjem pojedinih politika.

Kao drugo, švedska tijela tvrde da se tim sniženjem ukupni troškovi grijanja za potrošače na određenim područjima na sjeveru Švedske usklađuju s troškovima koje snose potrošači u drugim dijelovima zemlje te se stoga time doprinosi ciljevima regionalne i kohezijske politike.

Nadalje, provođenje pojedinih politika jednako se tako može smatrati temeljem zatraženog ovlaštenja.

1.3. Dosljednost u odnosu na druge politike Unije

Standardna stopa trošarine na električnu energiju koja se primjenjuje na kućanstva i poduzeća u uslužnom sektoru u Švedskoj iznosi 325 SEK ili 33,83 EUR po MWh⁴. S predloženim sniženjem primjenjiva stopa na određenim područjima na sjeveru Švedske iznosi najmanje 229 SEK po MWh ili 26,13 EUR po MWh. Budući da su razine oporezivanja električne energije znatno veće od najniže razine kako na sjeveru Švedske tako i u ostatku zemlje, može se pretpostaviti da predmetno sniženje poreza zapravo neizravno doprinosi postizanju više opće razine zaštite okoliša na način na koji su to opisala švedska tijela.

U tom kontekstu, cilj je mjere djelomično nadoknaditi više troškove grijanja na područjima na koja se primjenjuje snižena stopa trošarine. Švedska tijela tvrde da klimatski uvjeti u tim područjima dovode do potrošnje električne energije koja je u prosjeku oko 30 % viša nego u ostatku zemlje, uglavnom zbog dužeg razdoblja grijanja.

U tom pogledu Komisija napominje da bi, na temelju nedavnih cijena električne energije u Švedskoj, sniženje cijena koje proizlazi iz predloženih mjera bilo znatno manje od 25 % za sve relevantne skupine potrošača. Na temelju najnovijih podataka dostupnih iz Eurostata, to se sniženje kreće u rasponu od 2,7 % do 7 %, ovisno o razini potrošnje kućanstava⁵.

Iznos olakšice stoga je i dalje niži od dodatnih troškova grijanja u dotičnim regijama. Prema tome, porezni poticaj za učinkovitu upotrebu energije održava se na razini koja je barem jednaka onoj koja prevladava u ostalim dijelovima Švedske.

Mjera je u skladu s politikama Unije u području zdravstva, okoliša, energetike i prometa.

U navedenim okolnostima mjera je prihvatljiva i u smislu pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i potrebe da se osigura pošteno tržišno natjecanje. Zbog udaljenosti područja na koja se primjenjuje i činjenice da je ograničena na kućanstva i poduzeća u uslužnom sektoru ne očekuje se da će zbog mjere doći do znatnog narušavanja tržišnog natjecanja ili promjene u

³ Posebno vidjeti uvodne izjave 6. i 7.

⁴ Na temelju članka 5. Direktive 2003/96/EZ države članice mogu primjenjivati diferencirane stope oporezivanja za poslovnu i privatnu upotrebu. Na temelju članka 11. stavka 4. Direktive 2003/96/EZ države članice mogu ograničiti područje primjene snižene razine oporezivanja za poslovnu upotrebu. Na temelju informacija koje je dostavila Švedska, ona je ograničila područje primjene stope za poslovnu upotrebu električne energije na proizvodni sektor. Kao posljedica toga, porezna stopa za privatnu upotrebu primjenjuje se i na kućanstva i na poduzeća u uslužnom sektoru. Najniža razina oporezivanja za privatnu upotrebu u EU-u iznosi 1 EUR po MWh.

⁵ Izvor: Podaci Eurostata o cijenama za drugi semestar 2016. Podaci se odnose na privatnu upotrebu domaćih potrošača s godišnjom potrošnjom manjom od 1 MWh do domaćih potrošača s godišnjom potrošnjom većom od 15 MWh.

tokovima trgovine među državama članicama. Na kraju, podsjeća se da se sniženje poreza u dotičnim područjima primjenjuje trideset godina, a da to, koliko je poznato Komisiji, nije dovelo ni do kakvih problema u pogledu pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta ili drugih ciljeva politike EU-a.

Nakon sniženja koja su predviđela švedska tijela, trošarinama na električnu energiju na dotičnim područjima i dalje će se poštovati najniža razina oporezivanja u skladu s člankom 10. Direktive 2003/96/EZ. Ako mjera ispunjava uvjete utvrđene u članku 44. Uredbe o općem skupnom izuzeću (Uredba (EZ) br. 651/2014/EU)⁶, prema tome je izuzeta od obveze prethodne prijave.

(1) Razdoblje primjene mjere i razvoj okvira EU-a o oporezivanju energije

Komisija predlaže da se razdoblje primjene odredi na najduže razdoblje u skladu s Direktivom 2003/96/EZ, tj. na šest godina. To se razdoblje čini primjerenim kako bi se dotičnim potrošačima pružio dovoljan stupanj sigurnosti.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

2.1. Pravna osnova

Članak 19. Direktive Vijeća 2003/96/EZ.

2.2. Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Područje neizravnog oporezivanja obuhvaćeno člankom 113. Ugovora o funkcioniranju Europske unije samo po sebi nije u isključivoj nadležnosti EU-a u smislu članka 3. Ugovora.

Međutim, u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ Vijeću je u okviru sekundarnog prava dana isključiva nadležnost za ovlašćivanje države članice da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja u smislu te odredbe. Stoga države članice ne mogu preuzeti ulogu Vijeća. Prema tome, načelo supsidijarnosti ne može se primijeniti na ovu Provedbenu odluku.

2.3. Proporcionalnost

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti. Sniženje poreza ne prelazi razinu koja je nužna za postizanje predmetnog cilja.

2.4. Odabir instrumenta

Predloženi instrument: Provedbena odluka Vijeća.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

3.1. Ex post evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva

Nije potrebna evaluacija postojećeg zakonodavstva zbog ove mjere.

3.2. Savjetovanja s dionicima

Ovaj se prijedlog temelji na zahtjevu koji je podnijela Švedska i odnosi se samo na tu državu članicu.

3.3. Prikupljanje i primjena stručnih znanja

Nije bilo potrebno obratiti se vanjskim stručnjacima.

⁶ Uredba Komisije br. 651/2014/EU o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1. – 78.).

3.4. Procjena učinka

Ovaj se prijedlog odnosi na ovlašćivanje pojedine države članice na njezin zahtjev te stoga procjena učinka nije potrebna.

Prema informacijama koje je dostavila Švedska, mjerom bi se proizveo ograničeni učinak na porezne prihode te bi stopa trošarine na električnu energiju na sjeveru Švedske i dalje bila iznad najniže razine oporezivanja utvrđene Direktivom 2003/96/EZ. Švedska očekuje da će mjera imati pozitivan učinak na ostvarivanje njezinih ciljeva socijalne i kohezijske politike.

3.5. Primjerenost propisa i pojednostavljivanje

Mjerom se ne predviđa pojednostavljivanje. Ona se temelji na zahtjevu koji je podnijela Švedska i odnosi se samo na tu državu članicu.

3.6. Temeljna prava

Mjerom se ne utječe na temeljna prava.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Mjerom se EU-u ne nameće financijsko ili upravno opterećenje. Prijedlog stoga ne utječe na proračun EU-a.

5. OSTALI DIJELOVI

5.1. Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga

Članak 1. – Švedskoj će biti odobren nastavak primjene snižene stope trošarine na električnu energiju na određenim sjevernim područjima.

Razina oporezivanja nakon sniženja ne smije ni u jednom trenutku biti niža od najnižih razina za EU utvrđenih Direktivom 2003/96/EZ te bi se sniženje primjenjivalo na sve potrošače električne energije koji plaćaju standardnu stopu trošarine na sjeveru Švedske.

Mjerom bi se pomoglo regijama u nepovoljnom položaju ublažiti više troškove električne energije zbog hladne klime.

Članak 2. – Zatraženo ovlaštenje odobrava se s učinkom od 1. siječnja 2018. na razdoblje od šest godina, kako je zatražila Švedska.

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o ovlašćivanju Švedske za primjenu sniženih stopa trošarine na električnu energiju koja se potroši u kućanstvima i poduzećima u uslužnom sektoru koja se nalaze na određenim područjima na sjeveru Švedske u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije⁷, a posebno njezin članak 19. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Provedbenom odlukom Vijeća 2012/47/EU⁸ Švedska se ovlašćuje da do 31. prosinca 2017. primjenjuje sniženu stopu trošarine na električnu energiju koja se potroši u kućanstvima i poduzećima uslužnog sektora na određenim područjima na sjeveru Švedske u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ.
- (2) Dopisom od 10. svibnja 2017. Švedska je zatražila ovlaštenje za nastavak primjene snižene stope trošarine na električnu energiju koju potroše isti ti korisnici u razdoblju od još šest godina, to jest do 31. prosinca 2023. Sniženje se ograničava na 96 SEK po MWh. Dopisom od 1. rujna 2017. Švedska je poslala dodatne informacije i pojašnjenja.
- (3) Na dotičnim područjima troškovi grijanja u prosjeku su 30 % viši nego u ostatku zemlje zbog duljeg razdoblja grijanja. Snižanjem troškova električne energije za kućanstva i poduzeća u uslužnom sektoru na tim se područjima stoga smanjuje razlika između ukupnih troškova grijanja za potrošače u sjevernoj Švedskoj i onih koje snose potrošači u ostatku zemlje. Stoga ta mjera pridonosi ostvarivanju ciljeva regionalne i kohezijske politike. Sniženje poreza ne smije prelaziti ono što je potrebno kako bi se nadoknadili dodatni troškovi grijanja za kućanstva i poduzeća u uslužnom sektoru u određenim područjima na sjeveru Švedske.
- (4) Snižene stope oporezivanja bit će iznad najnižih razina utvrđenih člankom 10. Direktive 2003/96/EZ.
- (5) S obzirom na udaljenost područja na koja se primjenjuje, činjenicu da sniženje ne bi trebalo premašiti dodatne troškove grijanja na sjeveru Švedske te ograničenje mjere na kućanstva i poduzeća u uslužnom sektoru ne očekuje se da će zbog mjere doći do znatnog narušavanja tržišnog natjecanja ili promjena u trgovini među državama članicama.

⁷ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

⁸ SL L 26, 28.1.2012., str. 33.

- (6) Stoga je mjera prihvatljiva u smislu pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i potrebe za osiguranjem poštenog tržišnog natjecanja. Također je u skladu s politikama Unije u području zdravstva, okoliša, energetike i prometa.
- (7) Iz članka 19. stavka 2. Direktive 2003/96/EZ proizlazi da svako ovlaštenje u skladu s tim člankom mora biti strogo vremenski ograničeno. Kako bi se dotičnim potrošačima pružio dostatan stupanj sigurnosti, ovlaštenje bi trebalo odobriti na razdoblje od šest godina.
- (8) Važno je osigurati da se ovlaštenje odobreno na temelju Odluke 2012/47/EU nastavi primjenjivati kako ne bi nastala pravna praznina između isteka te odluke i stupanja na snagu ove Odluke.
- (9) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje primjena pravila Unije o državnim potporama,
- DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Švedska se ovlašćuje za primjenu snižene stope trošarine na električnu energiju koja se potroši u kućanstvima i poduzećima u uslužnom sektoru koja se nalaze u općinama navedenima u Prilogu.

Sniženje standardne nacionalne stope trošarine za električnu energiju ne smije premašiti okvire onog što je potrebno za nadoknadu dodatnih troškova grijanja zbog sjevernije lokacije u usporedbi s ostalim dijelovima Švedske, i ne smije prelaziti 96 SEK po MWh.

2. Snižene stope moraju biti u skladu sa zahtjevima Direktive 2003/96/EZ, a posebno s najnižim stopama utvrđenima njezinim člankom 10.

Članak 2.

Ova Odluka primjenjuje se od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2023.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Švedskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*